

Op daken moet onderhoud worden gepleegd. Dit geldt voor het dak zelf en ook voor de aanwezige installaties. Om dit veilig en gezond te kunnen doen, moeten de juiste veiligheidsvoorzieningen worden aangebracht en maatregelen worden genomen. Hiervoor is een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) noodzakelijk. Op dakplattegrondtekeningen staat aangegeven waar de voorzieningen moeten komen.

In dit artikel wordt nader ingegaan op de eisen en richtlijnen die worden gehanteerd aan pictogrammen, markeringen en waarschuwingen op daken.

Tekst en beeld: René Hartman, veiligheidskundige BDA Groep

Pictogrammen, markeringen en waarschuwingen

raadzaam hen hierop te attenderen door een extra bordje te plaatsen met de tekst 'Leeflijnlengthe beperken gebiedsbegrenzing'.

Bovengenoemde pictogrammen moeten bij voorkeur worden aangebracht bij de daktoegangen zoals luiken, deuren en ladderopstelplaatsen.

In Dakenraad nr. 106 en 107 bij het artikel 'Eisen daktoegang deel 1 en 2', zijn tekeningen opgenomen met hierop weergegeven waar de pictogrammen kunnen worden gepositioneerd.

Het Arbobesluit schrijft veiligheidssignalering voor op plaatsen waar zich gevaren kunnen voordoen. Dit kan door waarschuwings- en gebodsborden. Bij het betreden van een dak moet de gebruiker worden geïnformeerd over de geldende risico's en de aangebrachte veiligheidsvoorzieningen. Ook moet worden aangegeven dat het dragen van een veiligheidsgordel verplicht is.

Op daken kunnen onder andere de volgende risico's voorkomen:

- vallen door hoogteverschil;
- doorvalgevaar;
- gevaar voor struikelen;
- elektromagnetische straling;
- et cetera.

Indien deze gevaren zich voordoen, moet dit op strategische posities worden aangegeven.

Gebodsbord 'Valbeveiliging verplicht in gevarezone'

Bij een daktoegang moet een gebodsbord worden geplaatst voor de draagplicht van een veiligheidsgordel en het gebruik van de aanwezige veiligheidsvoorzieningen.

Dakwerkers maken meestal gebruik van een eigen gordel met leeflijn (persoonsgebonden beschermingsmiddel).

De leeflijnlengthe is in veel gevallen instelbaar. De dakwerkers moeten deze zelf instellen op de juiste lengte om de kans op vallen over de dakrand te minimaliseren. Het is daarom

Gebodsbord 'Valbeveiliging verplicht in gevarezone'.

Informatiekaart

Voordat daken worden voorzien van permanente veiligheidsvoorzieningen, wordt veelal een RI&E uitgevoerd met een advies hoe de daken moeten worden beveiligd.

Waarschuingssticker 'Doorvalgevaar'.

Waarschuingsbord 'Vallen door hoogteverschil'.

Waarschuingsbord 'Struikelgevaar'.

Op dakplattegrondtekeningen staat aangegeven waar welke veiligheidsvoorzieningen moeten komen. Na het aanbrengen van de veiligheidsvoorzieningen is het raadzaam een dakplattegrondtekening bij de daktoegang op te hangen waarop de veiligheidsvoorzieningen en de onveilige zones zijn ingetekend. Sommige opdrachtgevers hebben zelf bepaalde huisregels met betrekking tot het werken op daken. Ook deze kunnen bij de daktoegang worden opgehangen. Het samenvoegen van de pictogrammen en de huisregels op één bord is uiteraard ook mogelijk.

Waarschuingsborden

Er bestaan verschillende waarschuingsborden om de gebruikers te wijzen op bepaalde gevaren. De meest voorkomende die op daken worden gebruikt, zijn: Valgevaar, Vallen door hoogteverschil, Doorvalgevaar en Struikelgevaar. De pictogrammen zijn in veel uitvoeringen verkrijgbaar,

bijvoorbeeld stickers, bordjes, tegels et cetera.

Onveilige 4 meter zone

De onveilige 4 meter zone moet bij voorkeur worden gemarkeerd. Dit kan door op 4 meter van de dakrand een looppad aan te brengen, gekleurde stroken dakbedekking of door op gezette afstanden pictogrammen te plaatsen. De onderlinge afstand tussen de pictogrammen moet worden afgestemd op de dakafmetingen waarbij het belangrijk is dat de onveilige zone duidelijk wordt herkend.

Lichtkoepels

Lichtkoepels moeten doorvalveilig zijn uitgevoerd. Wanneer deze niet doorvalveilig zijn, dienen hierop pictogrammen te worden geplaatst met 'Doorvalgevaar'. Dit betekent dat in de onveilige 4 meter zone rondom de lichtkoepel veilig aangelijnd moet worden gewerkt.

De voorkeur gaat dan ook uit naar het toepassen van een lichtkoepel

die voldoende weerstand biedt tegen doorvallen. Dit kan door het plaatsen van een doorvalbeveiliging aan de binnenzijde in de sparring of door het plaatsen van slagvaste polycarbonaat lichtkoepels die een bepaalde weerstand bieden tegen doorvallen. De voorkeur gaat uit naar een lichtkoepel die bestand is tegen een soft body en hard body impact test volgens NBN EN 13964, klasse SB1200.

Ook ter plaatse van obstakels of in de nabijheid van gladde ondergronden is het raadzaam te waarschuwen door pictogrammen. Dit geldt ook voor ioniserende straling van gsm antennes.

Verwijzing

- Arbo informatieblad 'Veilig werken op daken'.
- BDA Dakboek 2012.
- A-blad Platte Daken.
- Arbocatalogus Platte Daken.